

## **Εικαστικό Εργαστήρι**

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Παρασκευή, 01 Ιούλιος 2016 15:16 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 05 Ιούλιος 2016 12:54

---

**ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΟΖΑΝΗΣ**

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πραγματοποίηση της ημερίδας με θέμα:

### « Η διαχείριση του παρελθόντος »

Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής την Κυριακή 10.00 – 14.30 στο πλαίσιο του Θερινού Εικαστικού Εργαστηρίου. Στην ημερίδα παρουσιάστηκαν εισηγήσεις σχετικές με θέματα διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ζητήματα που αφορούν τη σχέση της κοινότητας με την αρχαιολογική δράση και τη λειτουργία του μουσείου στην περιοχή, μουσειολογικές και μουσειοπαιδαγωγικές πρακτικές, καθώς και θέματα διαχείρισης της ιστορικής μνήμης και πρόσληψης της γνώσης για το παρελθόν στο πεδίο της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Οι συνδιοργανωτές συγχαίρουν και ευχαριστούν θερμά τους εισηγητές για τις εποικοδομητικές ανακοινώσεις τους που συνοψίζονται παρακάτω:

Η κ. **Α. Χονδρογιάννη – Μετόκη**, με παραδείγματα κυρίως από το χώρο των προϊστορικών και κλασικών αρχαιοτήτων, ιδιαίτερα τα μεγάλα δημόσια έργα (όπως η Εγνατία οδός) και τα λιγνιτωρυχεία της ΔΕΗ, σκιαγράφησε το προφίλ των τοπικών κοινωνιών σε σχέση με την πολιτισμική κληρονομιά, το χαρακτήρα της τοπικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και την αναπτυξιακή προοπτική του τόπου, προτείνοντας στοχευμένες διαχρονικού χαρακτήρα παρεμβάσεις στο σύνολο του νομού.

Η κ. **Γεωργία Καραμήτρου-Μεντεσίδη**, παρουσίασε τα μαθήματα αρχαιολογικής παιδείας (μέσα από 15 θεματικές ενότητες εκπαιδευτικών προγραμμάτων), που εδώ και χρόνια υλοποιούνται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Αιανής, στο πλαίσιο της ανάδειξης του παιδευτικού και κοινωνικού ρόλου των αρχαιοτήτων, και με στόχο τη λειτουργία του

Μουσείου ως παιδευτικού κέντρου, δυναμικά και πολύμορφα ενταγμένου στην τοπική κοινωνία.

Ο κ. **Δημήτρης Μυλωνάς**, αναφέρθηκε στην ανάγκη υιοθέτησης στο πεδίο του πολιτισμού ήδη εφαρμοσμένων, μέσα από ευρωπαϊκά προγράμματα για τον πολιτισμό και τη διαχείρισή του, καλών πρακτικών. Η εφαρμογή τους μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά για περαιτέρω επενδύσεις τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, ενώ παράλληλα μπορεί να συμβάλει και στην ενδυνάμωση των τοπικών κοινοτήτων.

Η κ. **Εύα Φουρλίγκα**, με βάση τα εκπαιδευτικά προγράμματα που εδώ και χρόνια υλοποιούνται στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, υποστήριξε ότι για την αποτελεσματική λειτουργία των μουσείων είναι απαραίτητο να υπάρχει επικοινωνιακή πολιτική, μέρος της οποίας είναι και η εκπαιδευτική πολιτική. Αναφέρθηκε επίσης στον τρόπο που ένα Οργανόγραμμα μπορεί να επηρεάζει τη λειτουργία και την προοπτική των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Η κ. **Άννα Κλημάντου**, αναφέρθηκε στις σημαντικές αλλαγές που επέφερε στο χώρο των μουσείων η υιοθέτηση της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Αυλής Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η σύμβαση σηματοδοτεί μια ιστορική καμπή στην κατανόηση της έννοιας της πολιτιστικής κληρονομιάς, στο εσωτερικό των σύγχρονων κοινωνιών, καθώς αυτή διευρύνεται για να συμπεριλάβει τις πρακτικές, τις προφορικές παραδόσεις και εκφράσεις και άλλα παρόμοια, αποτελώντας πρόκληση για τα μουσεία του 21ου αιώνα.

Η κ. **Βίκυ Λαϊνά**, αναφέρθηκε στο ρόλο του μουσείου, που έχει διαφοροποιηθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες, καθώς δεν έχει μόνο σκοπό τη συλλογή, τη συντήρηση, την έκθεση των αντικειμένων του αλλά επικεντρώνεται στην επικοινωνία της γνώσης. Μέρος της επικοινωνιακής πολιτικής των μουσείων είναι και η καθιέρωση της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων από το ICOM. Βασική επιδίωξη του ICOM είναι η αρμονική συνύπαρξη των μουσείων με τις κοινωνίες τις οποίες υπηρετούν.

Οι κ. **Έλενα Κόρκα και Παρασκευή Ευαγγέλογλου** αναφέρθηκαν στους κινδύνους που απειλούν την πολιτισμική κληρονομιά σε διεθνές επίπεδο τα τελευταία χρόνια, όπως η οικονομική κρίση και η τρομοκρατία, καθώς και στις προσπάθειες για την προστασία της από διεθνείς οργανισμούς.

Η κ. **Χρυσούλα Βοσκοπούλου** αναφέρθηκε στην προστασία μιας ιδιαίτερης κατηγορίας κτισμάτων και συνόλων με βιομηχανική χρήση στην περιοχή του νομού Φλώρινας και σε προτάσεις για την αξιοποίησή τους.

Η αποτύπωση των αντιλήψεων για την ιστορία, τη μνήμη, τη λήθη και τη διαχείρισή τους στο αστικό τοπίο της Φλώρινας δια μέσου των γλυπτών μνημείων που μνημονεύουν ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα από τον Μακεδονικό Αγώνα και τον εμφύλιο πόλεμο ήταν ο πυρήνας της ανακοίνωσης των κ. **Αντρέα Ανδρέου και του Κώ στα Κασβίκη**.

Η εκθεσιακή πολιτική του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού σχετικά με τη διοργάνωση εκθέσεων με θέματα σύγχρονου και νεότερου πολιτισμού και η διαχείριση ζητημάτων που αφορούν την παρουσίαση ενός προβληματικού προελθόντος με την περίπτωση μελέτης της έκθεσης με φωτογραφίες γερμανών στρατιωτών την περίοδο της κατοχής ανέπτυξε στην ανακοίνωσή της η κ. **Ηρώ Κατσαρίδου**.

Εξετάζοντας τη σκοπιμότητα της διοργάνωσης ενός εικαστικού εργαστηρίου για την παραγωγή σύγχρονων έργων σε έναν ιστορικό τόπο, όπως η Αιανή, η κ. **Ζωή Γοδόση** αναφέρθηκε στην πρόσληψη της αρχαιότητας στα έργα των ελλήνων καλλιτεχνών κατά τον 20ο αιώνα και 21

αιώνα και στην παράλληλη διαδρομή για την προβολή των στοιχείων της πολιτισμικής ταυτότητας αλλά και της εναρμόνισης του έργου με τις διεθνείς εικαστικές τάσεις.

Υπενθυμίζεται ότι το Θερινό Εικαστικό Εργαστήρι **Με αφορμή το παρελθόν: Σύγχρονα έργα σε ιστορικούς τόπους**».

και με το ειδικό θέμα: **«Σπόροι και φυτά, άνθη και καρποί»** συνεχίζεται...

# Εικαστικό Εργαστήρι

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Παρασκευή, 01 Ιούλιος 2016 15:16 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 05 Ιούλιος 2016 12:54

---

{AdmirorGallery}ekdiloseis\_images/Eikastiko\_2016/site{/AdmirorGallery}

! Κάντε κλικ στη κάθε φωτογραφία για προβολή σε μεγαλύτερη ανάλυση



**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ**

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ**

**ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΟΖΑΝΗΣ**

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

**Ημερίδα**

**«Η διαχείριση του παρελθόντος»**

## **Εικαστικό Εργαστήρι**

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Παρασκευή, 01 Ιούλιος 2016 15:16 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 05 Ιούλιος 2016 12:54

---

Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής

3 Ιουλίου 2016

Στο πλαίσιο της διοργάνωσης του Θερινού Εικαστικού Εργαστηρίου

**«Με αφορμή το παρελθόν: Σύγχρονα έργα σε ιστορικούς τόπους»**

**1. «Πολιτισμική κληρονομιά, τοπικές κοινωνίες και βιώσιμη ανάπτυξη».**

Αρετή Χονδρογιάννη – Μετόκη, Προϊσταμένη Εφορείας Αρχαιοτήτων Κοζάνης

Ένας αρχαιολογικός πλούτος ήρθε στο φως τις τελευταίες δεκαετίες στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης, ανεβάζοντας τον αριθμό των εντοπισμένων αρχαιολογικών χώρων σε αρκετές εκατοντάδες και βεβαιώνοντας την πυκνή και διαχρονική κατοίκηση όλης της περιοχής, από την αρχή της Προϊστορικής Εποχής.

Τα μικρά και υποχρηματοδοτούμενα, προ του 1995, ανασκαφικά έργα, αντικαταστάθηκαν από μεγάλης κλίμακας ανασκαφές, με αντίστοιχους προϋπολογισμούς. Η απασχόληση εκατοντάδων εργαζομένων, ανήγαγε την Αρχαιολογική Υπηρεσία σε ρυθμιστή της ολοένα αυξανόμενης ανεργίας και τους χώρους των ανασκαφών σε τεράστια εργοτάξια.

Ωστόσο, η περιοχή, αν και έχει την τύχη να έχει ερευνηθεί σχεδόν στο σύνολό της, με αφορμή λιγνιτωρυχεία, τεχνητές λίμνες, επαρχιακούς και εθνικούς οδικούς άξονες, και άλλα αναπτυξιακά έργα που έδωσαν τη δυνατότητα να ανασκαφούν ή να ερευνηθούν επιφανειακά, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, ολόκληροι οικισμοί αλλά και πολλά μικροπεριβάλλοντα, δεν διαθέτει τους ανάλογους προς ανάδειξη αρχαιολογικούς χώρους. Ο σωστικός χαρακτήρας του συνόλου σχεδόν των έργων, έχει ως αποτέλεσμα την καταστροφή των ανασκαμμένων χώρων αμέσως μετά την έρευνά τους. Αυτό που συνήθως μένει να διαχειριστεί κανείς είναι τα κινητά ευρήματα, πολλά από τα οποία εκτίθενται στις Αρχαιολογικές Συλλογές και τα Μουσεία, και κυρίως η πληροφορία και ο τρόπος διάχυσής της όχι μόνο στη διεθνή επιστημονική κοινότητα, αλλά σε ολόκληρη την κοινωνία.

## 2. «Το Μουσείο Αιανής ως ανοιχτό πεδίο εκπαιδευτικώ ν δράσεων»



Γεωργία Καραμήτρου-Μεντεσιδη, δρ. Αρχαιολόγος

Από τον πρώτο καιρό της έρευνας στην Αιανή κυριάρχησε στη σκέψη μου και στην καθημερινή ανασκαφική πρακτική η παιδευτική και κοινωνική χρήση του αρχαιολογικού πλούτου. Δόθηκε βάση στη σημασία του ευρήματος ως παιδευτικού στοιχείου και στη λειτουργία του Μουσείου ως παιδευτικού κέντρου δυναμικά και πολύμορφα ενταγμένου στην τοπική κοινωνία. Οι βάσεις της αρχαιολογικής παιδείας τέθηκαν με την ενημέρωση σε θέματα της ανασκαφικής διαδικασίας, της χρησιμότητας, των συνεπειών και του αποτελέσματος. Στην άσκηση του αρχαιολογικού έργου δεν αγνοήθηκε ο Χώρος (τόπος) – Χρόνος – Άνθρωπος, αλλά αντίθετα έγινε προσπάθεια να αναδειχθούν παράλληλα πλευρές με χαρακτήρα παιδευτικό, ψυχαγωγικό και εκλαϊκευμένα επιστημονικό.

Η προσπάθεια της ανάδειξης του παιδευτικού ρόλου και του διαλόγου με την πολιτιστική κληρονομιά ενισχύθηκε με την κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων σε πολλές θεματικές ενότητες, οι οποίες γρήγορα ανήλθαν σε 15, και η προσέγγιση του ιστορικού παρελθόντος επιχειρείται μέσω των ευρημάτων της αρχαιολογικής έρευνας με τρόπο εύκολο, διασκεδαστικό και κατανοητό από τα παιδιά αλλά και από τους μεγαλύτερους, οι οποίοι δεν έχουν τις ειδικές γνώσεις.

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Αιανής αρχίσαμε τα μαθήματα αρχαιολογικής παιδείας πολύ νωρίς, στο πλαίσιο της ανάδειξης του παιδευτικού και κοινωνικού ρόλου των αρχαιοτήτων. Οι 15 θεματικές ενότητες των εκπαιδευτικών προγραμμάτων υποστηρίζονται από ειδικές εκδόσεις και κατασκευές και η εφαρμογή τους στηρίζεται προπάντων στη βιωματική προσέγγιση.

Ο διάλογος με την πολιτιστική κληρονομιά αφορά όλες τις ηλικίες και ιδιαίτερα τα παιδιά, αφού «ό,τι μικρομάθει δεν γερονταφήνει». Επιμένουμε ότι δεν είναι αμελητέα αντιπαροχή η επένδυση στον πολιτισμό. Ανάπτυξη ναι, αλλά με παράλληλη προστασία του πολιτισμικού

και φυσικού περιβάλλοντος και πλούτου. Πρέπει να αναλογιστούμε την ευθύνη της καταστροφής με τα τόσα έργα ανάπτυξης που εξακολουθούν να πολλαπλασιάζονται στην περιοχή μας και να περισώσουμε ό,τι απέμεινε ώστε να το κληροδοτήσουμε στις επόμενες γενιές. Η αρχαιολογία είναι ως η ορατή-χειροπιαστή πλευρά της ιστορίας μπορεί να οδηγήσει στη γνώση της ιστορίας και την αυτογνωσία. Καλούμαστε να αποδείξουμε έμπρακτα ότι όποιος γνωρίζει καλά το παρελθόν σκέπτεται καλλίτερα για το μέλλον («ος αν τα παρεληλυθότα καλώς γνωρίζει άμεινον περι των μελλόντων βουλεύσει»).

### **3. «Η «ανακάλυψη της Αμερικής» και η δημιουργία ενός πλαισίου κοινής διευρωπαϊκής-διαπεριφερειακής δράσης στη διαχείριση του παρελθόντος».**

Δρ Δημήτρης Μυλωνάς, Στέλεχος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Σε αρκετές περιπτώσεις προσπαθούμε «να ανακαλύψουμε την Αμερική» κατά τη διαμόρφωση και προώθηση ορθών πολιτικών σε διάφορους τομείς, όπως του πολιτισμού και της διαχείρισής του. Ωστόσο, είναι εύκολο να διαπιστώσουμε πως ανάλογες καταστάσεις και αντίστοιχα προβλήματα και θέματα έχουν προκύψει και έχουν αντιμετωπιστεί σε άλλες χώρες και κοινωνίες. Επομένως, μπορούμε να ακολουθήσουμε τις υπάρχουσες εμπειρίες και καλές πρακτικές και να τις εφαρμόσουμε, τροποποιημένες στις δικές μας ανάγκες.

Παράδειγμα παραγωγής καλών πρακτικών στο πεδίο του πολιτισμού αποτελεί το ευρωπαϊκό πρόγραμμα HistCape (HISTorical assets and related landsCAPE), το οποίο εντασσόταν στο διασυνοριακό πρόγραμμα Interreg IVc. Το HistCape εστίασε σε ιστορικές πόλεις και στο τοπίο που τις περικλείει. Ο ιστορικός ρόλος αυτών των περιοχών απειλείται τις τελευταίες δεκαετίες λόγω της μετανάστευσης, η οποία επηρέασε δυσμενώς τη δημογραφική ισορροπία και την αιεφόρο ανάπτυξη. Η συνακόλουθη απώλεια υποδομών και

υπηρεσιών συνδυασμένη με την αποδυνάμωση της οικονομικής δραστηριότητας οδήγησε σε φθίνουσα πορεία την υλοποίηση περαιτέρω επενδύσεων. Η αρνητική αυτή τάση επιδεινώθηκε από την ύφεση και απειλεί άμεσα τη βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς και των περιοχών, όπου αυτή εντάσσεται. Εξετάστηκε, λοιπόν, η έλλειψη περιφερειακής και τοπικής πολιτικής στη διαχείριση του παρελθόντος και το τελικό αποτέλεσμα ήταν να προταθούν εργαλεία κατάλληλα για την κατανόηση της αξίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και βέβαια για την προστασία της.

Οι στόχοι του προγράμματος συνοψίζονται επιγραμματικά στη βελτίωση της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και του περιβάλλοντος χώρου και στην ανάπτυξη τοπικών δυναμικών πολιτικών για τη διατήρηση και τη χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Προσδιορίστηκαν καλές πρακτικές για βιώσιμη διαχείριση και έγινε προσπάθεια για την διασπορά τους στα περιφερειακά σχέδια εφαρμογής για την προσέγγιση των χρηματοδοτήσεων. Η εφαρμογή καλών πρακτικών μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά για περαιτέρω επενδύσεις τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, ενώ παράλληλα μπορεί να συμβάλλει και στην ενδυνάμωση των τοπικών κοινοτήτων.

#### **4. «Εκπαιδευτική πολιτική σε δημόσια μουσεία. Το παράδειγμα του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού».**

Εύα Φουρλίγκα, Αρχαιολόγος-Μουσειολόγος, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

Για την αποτελεσματική λειτουργία των μουσείων είναι απαραίτητο να υπάρχει επικοινωνιακή πολιτική, μέρος της οποίας είναι και η εκπαιδευτική πολιτική. Συχνά οι δύο όροι είναι ταυτόσημοι ή συμπληρωματικοί. Όταν ένα μουσείο καταγράφει την επικοινωνιακή-εκπαιδευτική του πολιτική, σημαίνει ότι θέτει σαφείς στόχους και προτεραιότητες, ορίζει συνεργάτες, γνωρίζει ανά πάσα στιγμή τι κάνει, για ποιον και γιατί και στο τέλος αξιολογεί τη δουλειά του και επαναπροσδιορίζει τους στόχους του.

Ο Τομέας Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού από το 1988 υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές όλων των βαθμίδων, για Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ), εκπαιδευτικές δράσεις για ενήλικες, δημιουργικά εργαστήρια για οικογένειες, ημερίδες για εκπαιδευτικούς. Όλες οι δραστηριότητες έχουν ως στόχο να επικοινωνήσει το Μουσείο με διαφορετικές ομάδες κοινού και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις ώστε να αποτελεί διαρκώς πόλο έλξης νέων επισκεπτών.

Πώς μπορεί το Οργανόγραμμα να επηρεάζει τη λειτουργία και την προοπτική των εκπαιδευτικών προγραμμάτων; Η εμπειρία από την πολύχρονη λειτουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο Μουσείο Βυζαντινού μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για προβληματισμό και συζήτηση και προς αυτήν την κατεύθυνση.

### **5. «Μουσεία και Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά: επιπτώσεις, προβληματισμοί, προκλήσεις».**

Άννα Κλημάντου, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κοζάνης

Η υιοθέτηση της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Αυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς έχει επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στο χώρο των μουσείων, αναφορικά με την διαφύλαξη και προώθηση της, καθώς τα περισσότερα μουσεία, μέχρι πρόσφατα, έδιναν πρωταρχική έμφαση στην υλική ή απτή πολιτιστική κληρονομιά, κυρίως μέσω της συλλογής, καταγραφής, έρευνας, ερμηνείας και έκθεσης.

Από το τέλος του 19ου αιώνα, αρκετά μουσεία στρέφουν το ενδιαφέρον τους στην Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά, συγκροτώντας αξιολογικά αρχεία, ενώ το ενδιαφέρον για τη μη απτή πολιτιστική κληρονομιά διευρύνεται μέσα στον 20ο αιώνα σε άμεση συνάρτηση με τις νέες μουσειολογικές προσεγγίσεις, όπως το οικομουσείο και η νέα μουσειολογία.

Η υιοθέτηση της Σύμβασης για την Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (από εδώ και στο εξής ΑΠΚ) σηματοδοτεί μια ιστορική καμπή στην κατανόηση της έννοιας της πολιτιστικής κληρονομιάς στο εσωτερικό των σύγχρονων κοινωνιών, αναφορικά με τον ορισμό, αλλά και τις σχετικές δράσεις για την διαφύλαξη και προώθησή της. Η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς διευρύνεται για να συμπεριλάβει τις πρακτικές, τις αναπαραστάσεις, τις προφορικές παραδόσεις και εκφράσεις, τις γνώσεις και τεχνικές, τα οποία αναγνωρίζονται από τις κοινότητες ως μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς τους. Ο νέος ορισμός της ΑΠΚ αποκαλύπτει μια στροφή από τη «στατική» και «μνημειώδη» προς τη «δυναμική» και «ζωντανή» αντίληψη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παράλληλα δημιουργούνται ερωτήματα, κατά πόσο τα μουσεία μπορούν να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν, καθώς η ΑΠΚ, η οποία είναι συνδεδεμένη με τους δημιουργούς της και την προφορική παράδοση, απαιτεί διαφορετική προσέγγιση διαφύλαξης σε σχέση με την απτή πολιτιστική κληρονομιά.

Τα μουσεία καλούνται να μετασχηματιστούν, να μετατοπίσουν τις μουσειακές πρακτικές τους από τα αντικείμενα προς τον άνθρωπο, να κοιτάξουν πέρα από τους τοίχους τους, στις κοινότητες που προσπαθούν να αντιπροσωπεύσουν, προκειμένου να έχουν ενεργό ρόλο στη διαφύλαξη της ΑΠΚ. Η ανθρωποκεντρική προσέγγιση, η εξωστρέφεια και η ουσιαστική συνεργασία με την κοινότητα, κρίνονται απαραίτητα για τη διαφύλαξη και προώθηση της ΑΠΚ, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος να μετατραπεί σε ένα απολιθωμένο μουσειακό αντικείμενο. Η ΑΠΚ αποτελεί πρόκληση για τα μουσεία του 21ου αιώνα, κάνοντας έκκληση για συλλογές και εκθεσιακές πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς, δίνοντας την ευκαιρία στα μουσεία να προωθήσουν την πολιτιστική ποικιλομορφία, την ανθρώπινη δημιουργικότητα και τη συνέχιση της πολιτισμικής παράδοσης.

### 6. «Επικοινωνιακή πολιτική : Διεθνής Ημέρα Μουσείων».

Βίκυ Λαϊνά, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κοζάνης

Ο ρόλος του μουσείου έχει διαφοροποιηθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες. Το σύγχρονο μουσείο δεν έχει μόνο σκοπό τη συλλογή, τη συντήρηση, την έκθεση των αντικειμένων του. Κοινό, μέσα σε ότι προέκυψε ανά τους αιώνες εξέλιξής του, παραμένει η επικοινωνία της γνώσης. Προς τα τέλη του 20ου αιώνα η επικοινωνία σταδιακά έγινε η κινητήρια δύναμη των λειτουργιών του μουσείου. Έτσι το μουσείο φαίνεται πως επικοινωνεί με έναν ιδιαίτερο τρόπο, χρησιμοποιώντας δικές του τεχνικές. Ως θεμελιώδη λοιπόν λειτουργία του μουσείου, η επικοινωνία έχει ως σκοπό την μετάδοση μηνυμάτων, σε διαφορετικές ομάδες ανθρώπων, με ποικίλες προσδοκίες και ενδιαφέροντα, καθώς επίσης καθορίζει την εικόνα του μουσείου.

Τα τελευταία χρόνια η «δημόσια αρχαιολογία», η αρχαιολογία δηλαδή που ενδιαφέρεται για το κοινό και απευθύνεται σε αυτό, έχει αναπτυχθεί, με στόχο την προσέγγιση και την εκπαίδευση του κοινού. Ανάλογα με το που θέλει να απευθυνθεί το μουσείο, άμεσα εξαρτώμενο από τις διαφορετικές ομάδες κοινού, με βάση αυτό το κοινό, διαμορφώνει

ποικίλες επικοινωνιακές δράσεις. Έτσι για παράδειγμα, τα τελευταία χρόνια αυξάνονται και γίνονται δημοφιλή τα μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα, στοχεύοντας στην συμμετοχή, εκπαίδευση και πληροφόρηση συγκεκριμένης ομάδας, το κοινό-μαθητές.

Το μουσείο ως χώρος άτυπης, μη-τυπικής μάθησης, διαφοροποιείται από το σχολικό περιβάλλον. Μέσω των μουσειοπαιδαγωγικών του προγραμμάτων, το μουσείο προσπαθεί να ανταποκριθεί στον εκπαιδευτικό του ρόλο, σαφέστατα να εισάγει στα παιδιά την έννοια και την διάσταση της αρχαιολογίας, να προσεγγίσουν το αντικείμενο βιωματικά και συναισθηματικά.

Μέρος της επικοινωνιακής πολιτικής των μουσείων είναι και η καθιέρωση της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων από το ICOM. Βασική επιδίωξη του ICOM είναι η αρμονική συνύπαρξη των μουσείων με τις κοινωνίες τις οποίες υπηρετούν.

Η Διεθνής Ημέρα Μουσείων καθιερώθηκε από το ICOM το 1977, για να ενθαρρύνει και να ευαισθητοποιήσει το κοινό σχετικά με τον ρόλο του μουσείου στην ανάπτυξη και στην εξέλιξη της κοινωνίας. Το μουσείο, μέσω δράσεων, φέρνει κοντά στη γνώση των δικών του πραγμάτων όχι μόνο παιδιά, και προσπαθεί να οικοδομήσει μια ουσιαστική σχέση, αλλά και ενήλικες. Στόχος είναι η βιωματική προσέγγιση του μουσειακού αντικείμενου που εκτίθεται, προκειμένου το αντικείμενο να γίνει οικείο, να αποτελέσει αφορμή για διάλογο, να γίνει γνωστή η ιστορία του, κατανοητή η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς.

**7. Η συμμετοχική διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς στο πλαίσιο συνεργασίας κρατικώ ν υπηρεσιώ ν, μη κυβερνητικώ ν οργανισμώ ν και της ευρύτερης κοινωνίας.**

Ελενα Κόρκα, Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Παρασκευή Ευαγγέλογλου, Αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κοζάνης.

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί πάντα φλέγον ζήτημα σε διεθνές επίπεδο, καθώς πολιτιστικοί θησαυροί απειλούνται συνεχώς τόσο από ανθρωπογενείς όσο και από φυσικούς κινδύνους. Ταυτόχρονα, η παγκόσμια οικονομική κρίση και η τρομοκρατία αναδύεται τα τελευταία χρόνια ως η νέα απειλή που καθιστά ακόμα πιο δύσκολο και απαιτητικό το εγχείρημα προστασίας του παγκόσμιου πολιτιστικού αποθέματος. Απαραίτητη είναι η κινητοποίηση όλων των συναφών δυνάμεων, τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Με την παρούσα ομιλία θα παρουσιαστούν οι σημαντικότεροι διεθνείς κυβερνητικοί και μη κυβερνητικοί οργανισμοί και η ευρωπαϊκή πολιτιστική στρατηγική για τον εικοστό πρώτο αιώνα στο πλαίσιο της οποίας δύναται να αναπτυχθούν συνέργειες και συνεργασίες, ώστε να αντιμετωπιστούν με το πλέον αποτελεσματικό τρόπο οι απειλές για το πολιτιστικό απόθεμα και να εφαρμοστούν οι βέλτιστες πρακτικές στα θέματα διαχείρισης, διατήρησης, συντήρησης και αειφόρου ανάπτυξης της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

### **8. «Βιομηχανικά τοπία και κτίρια – τεκμήρια ιστορίας».**



Χρυσούλα Βοσκοπούλου, Δρ. Αρχιτέκτων – Μηχανικός, Προϊστάμενη Διεύθυνσης Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας

Αντικείμενο της παρουσίασης αποτελούν τα κατάλοιπα βιομηχανικών κτιρίων και τόπων της περιοχής του νομού Φλώρινας. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, με το πλούσιο φυσικό και κτισμένο περιβάλλον της, μπορεί να αποτελέσει πρότυπο περιφερειακής ανάπτυξης με κατεύθυνση τον πολιτιστικό τουρισμό στηριζόμενη στην προβολή της βιομηχανικής της κληρονομιάς. Αποτελεί την κατεξοχήν ενεργειακή περιφέρεια, με ένα πλήθος βιομηχανικών καταλοίπων διάσπαρτων στους 4 νομούς της. Η περιοχή της Φλώρινας, εκτός από τα μεγάλα συγκροτήματα της ΔΕΗ που έχει, συγκεντρώνει ένα πλήθος μικρότερων σε κλίμακα αλλά σημαντικών βιομηχανικών καταλοίπων, τοπίων και κτηρίων. Μύλοι προ- βιομηχανικής εποχής, εξοπλισμός νερόμυλων, ανενεργά λατομεία, κτίρια ειδικών χρήσεων (κονσερβοποιεία, αποθήκες κλπ), στάσεις και κτίρια του σιδηροδρομικού δικτύου Φλώρινας- Αμυνταίου.

### **9. «Η διαχείριση της ιστορικής μνήμης στο αστικό τοπίο. Η περίπτωση των γλυπτών ν μνημείων της Φλώ ρινας».**

Αντρέας Ανδρέου, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Κώστας Κασβίκης, Επικ. Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η ανακοίνωση αναφέρεται στις λειτουργίες του ιστορικού τοπίου στο αστικό περιβάλλον και στις ιστορικές συνδηλώσεις για το παρελθόν και το παρόν που παράγονται - και αναπαράγονται - με αφορμή το ιστορικό παλίμψηστο της πόλης. Επικεντρωνόμαστε στις πρακτικές πρόσληψης του ιστορικού παρελθόντος μέσα από τις πολιτικές που αφορούν στις αποφάσεις για ανέγερση, τοποθέτηση και απομάκρυνση μνημονικών τόπων, οι οποίες αποτυπώνουν αντιλήψεις για την ιστορία, την μνήμη και λήθη και τη διαχείρισή τους. Η περίπτωση της Φλώρινας παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην κατεύθυνση αυτή, καθώς το αστικό τοπίο, εκτός από ποικίλες όψεις της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των

μνημείων που διασώζονται στον πολεοδομικό ιστό, εγγράφει και έναν πολύ σημαντικό αριθμό περίπου 40 γλυπτών (προτομές, ανδριάντες, γλυπτικές συνθέσεις) των οποίων η μορφή, η θέση, η βιογραφία τοποθέτησης – απόσυρσης αντανακλά συγκεκριμένες αντιλήψεις για τη διαχείριση του παρελθόντος της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Αυτοί οι μνημονικοί τόποι είναι προϊόντα ενός σύνθετου ιδεολογικού πλέγματος που δημιουργήθηκε μέσα από τις πολιτικές συνθήκες και στοχεύσεις του μετεμφυλιακού ελληνικού κράτους ως σήμερα, των παρεμβάσεων θεσμών και ιδεολογικών μηχανισμών, όπως η εκκλησία, και των σκοπιμοτήτων που υπαγόρευαν νέες απαιτήσεις για την υπεράσπιση της εθνικής ταυτότητας μετά το 1990.

### **10. «Σύγχρονος και νεότερος πολιτισμός στα αρχαιολογικά μουσεία: η περίπτωση του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού».**

Ηρώ Κατσαρίδου, Ιστορικός Τέχνης - Μουσειολόγος, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

Η ανακοίνωση επιχειρεί να αναλύσει τον ρόλο που εν δυνάμει, αλλά και εν τοις πράγμασι διαδραματίζουν οι εκθέσεις σύγχρονου και νεότερου πολιτισμού σε αρχαιολογικά μουσεία. Ως μελέτη περίπτωσης εξετάζεται η δράση του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, που από χρόνια έχει εισαγάγει στην εκθεσιακή πολιτική του εκθέσεις που ξεφεύγουν από το στενό πλαίσιο του βυζαντινού πολιτισμού.

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, η ανακοίνωση θα επικεντρώσει στην πρόσφατη περιοδική έκθεση του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού «Στο περιθώριο του πολέμου: Η Θεσσαλονίκη της Κατοχής μέσα από τη φωτογραφική συλλογή Βύρωνα Μήτου». Αποτελούμενη από φωτογραφίες Γερμανών στρατιωτών που υπηρέτησαν τη θητεία τους στη Θεσσαλονίκη της ναζιστικής κατοχής, μία περίοδο της πόλης που έως σήμερα θεωρούνταν ως η λιγότερο φωτογραφημένη, η έκθεση της συλλογής Μήτου καταγράφει ουσιαστικά τη ματιά του κατακτητή. Στις ερασιτεχνικές φωτογραφίες που αποτελούν την πλειονότητα της, η Θεσσαλονίκη αναδεικνύεται ως «τουριστικός προορισμός», μία πόλη όπου τουλάχιστον για τους εικονιζόμενους στρατιώτες, η καθημερινή ζωή φαντάζει ανέγγιχτη από τις θηριωδίες του πολέμου και τα εγκλήματα των Ναζί κατά της ανθρωπότητας.

Ρίχνοντας φως στα διάφορα ηθικά ζητήματα ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της έκθεσης και εστιάζοντας κυρίως στον τρόπο που οι επιμελητές διαχειρίστηκαν τον αμφιλεγόμενο χαρακτήρα της συλλογής, η ανακοίνωση θα επιχειρήσει να απαντήσει σε ερωτήματα αναφορικά με τον τρόπο που ένα δημόσιο μουσείο διαχειρίζεται ένα

«προβληματικό» παρελθόν.

### 11. «Η πρόσληψη της αρχαιότητας στη δημιουργία του σύγχρονου έργου τέχνης».

Ζωή Γοδόση, Επικ. Καθηγήτρια, Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Στην ανακοίνωση εξετάζονται οι αναφορές αρχαιότητα και οι λόγοι που υπαγορεύουν την παρουσία τους στα σύγχρονα εικαστικά έργα των ελλήνων καλλιτεχνών. Η ελληνική ακαδημαϊκή τέχνη απέκτησε κλασικιστικό προσανατολισμό, εναρμονιζόμενη με την υιοθέτηση των δυτικών δομών, μετά τη δημιουργία του ελληνικού κράτους. Οι καλλιτέχνες της εποχής του μεσοπολέμου επικαλούνται την αρχαιότητα μαζί με τη βυζαντινή και τη νεότερη πολιτισμική παράδοση για τη διαμόρφωση της «αισθητικής της ιθαγένειας». Ωστόσο οι αναφορές στην ελληνική αρχαιότητα εξακολουθούν να εντοπίζονται στο έργο των ελλήνων καλλιτεχνών κατά την μεταπολεμική περίοδο, καθώς εντάσσονται στο τοπικό μοντερνιστικό ιδίωμα, που χαρακτηρίστηκε από φορμαλιστικές περισσότερο αναζητήσεις, ως μία περιφερειακή απόκλιση σε σχέση με τα κυρίαρχα ιδιώματα των μητροπολιτικών κέντρων. Από τη δεκαετία του '70 και στο πλαίσιο του μεταμοντερνισμού στοιχεία της αρχαιότητας συναρθρώθηκαν στο έργο ορισμένων δημιουργών με θέματα που αφορούσαν την ταυτότητα ή αντιμετωπίστηκαν κριτικά ως μέρος μιας κυρίαρχης παράδοσης. Το έργο των ελλήνων καλλιτεχνών, καθώς προβάλλεται στο διεθνές περιβάλλον της τέχνης που διέπεται από τους όρους της παγκοσμιοποίησης τις τελευταίες δεκαετίες, με την συμπερίληψη των στοιχείων που αναφέρονται στην ελληνική πολιτισμική παράδοση δεν αντιμετωπίζεται ως απόκλιση από τον κανόνα των κυρίαρχων τάσεων αλλά ως πολιτισμική ιδιαιτερότητα στο πλαίσιο της σύζευξης του τοπικού με το παγκόσμιο. Στο πλαίσιο των τάσεων αυτών εξετάζεται η σκοπιμότητα της διοργάνωσης ενός εικαστικού εργαστηρίου για την παραγωγή σύγχρονων έργων σε έναν ιστορικό τόπο, όπως η Αιανή (στόχοι, παραγωγή έργων, διαλογική συνύπαρξη των σύγχρονων έργων στο περιβάλλον της μουσειακής συλλογής ενός αρχαιολογικού μουσείου).

## Εικαστικό Εργαστήρι

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Παρασκευή, 01 Ιούλιος 2016 15:16 - Τελευταία Ενημέρωση Τρίτη, 05 Ιούλιος 2016 12:54

---